

طرح تفصیلی تهران ماشین خانه سازی را پنجر کرد

صفحه ۸

روزنامه خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید را دیو مضمون:
روایت سال های جنگ

شماره مسلسل ۳۶۸۱
چهارشنبه اول شهریور ۱۴۰۲
۶ مهر ۱۴۴۵
۱۲ اگوست ۲۰۲۳
شماره ۳۹۳۳

فاجعه ای که لو رفت

«ارادتمند؛ نازنین، بهاره، تینا» اثر کاهانی یکی از
صدزن ترین فیلم های تاریخ سینمای ایران است

۱۳ و ۱۲

www.fdn.ir | Wed | 23 Aug 2023 | vol.15 | 3943 | 16 Pages

فروش نفت ایران در سال ۱۴۰۱ به میزان سال ۹۷ برگشت و در نیمه امسال به بیش از ۲ میلیون بشکه در روز رسید

توافق بدون امضا

«فهریبختگان» به مناسبت روز پزشک گزارش می دهد

دغدغه های سفیدپوشان دانشگاه آزادی

عکاس خبرگزاری تسنیم در افغانستان بازداشت شد

تاجر علیه روایت حقیقت

نگاهی به کتاب مجید رهمن، وزیر علوم کابینه هویدا

توسعه فانتزی چطور به ضد خود تبدیل می شود؟

استراتژی گزیر، رویکرد کلی و نقشه راه حل و فصل بانک را مشخص می کند. برای مثال این استراتژی مشخص می کند که گزیر صرفاً در خصوص خود بانک باید انجام شود یا تمام شرکت های تابعه رانیز شامل می شود. تصمیم گیری در این خصوص به ساختار سهامداری بانک و شرکت های تابعه و همین طور سطح بحران شکل گرفته بستگی دارد.

ابزارهای گزیر، هر یک از اقدامات به خصوصی هستند که برای حل و فصل بانک انجام می شود. این ابزارها می توانند نحوه فروش یا انتقال دارایی های بانک و همین طور تسویه بدهی ها یا تبدیل بدهی ها به سرمایه را معین کند. برخی از ابزارهای رایج برنامه گزیر عبارتند از:

فروش کل کسب و کار: به این صورت که سهام یا دارایی ها و بدهی های بانک با انتقال دائم به یک خریدار منتقل می شود.

جداسازی دارایی ها: انتقال دارایی ها به یک نهاد مدیریت دارایی (AMC) که توسط نهادهای عمومی کنترل و مدیریت می شود. البته نهادهای مدیریت دارایی به صورت خصوصی نیز می توانند فعالیت کنند.

بانک انتقالی (Bridge Bank): در این روش، دارایی ها و بدهی ها به منظور ایجاد یک بانک انتقالی، به آن نهاد جدید منتقل می شود. این نهاد از طریق تبدیل بخشی از بدهی ها به سرمایه، تامین مالی می شود.

تامین مالی داخلی (Bail-in): این فرآیند به معنای تسویه یا تبدیل بدهی ها و سپرده های بانک به سرمایه به منظور کمک به بازسازی سرمایه بانک در حال گزیر است.

بدهی است که اجرای برنامه گزیر و کمک به فرآیند حل و فصل بانک، نیازمند منابع مالی قابل توجه است. این منابع می تواند با استفاده از تامین مالی داخلی و از طریق تبدیل بدهی ها به سرمایه (Bail-in) تامین شود. بدین صورت که سپرده های بانک به جای بازپرداخت، تبدیل به سهام بانک شده و سپرده گذاران به سهامداران بانک تبدیل می شوند. بنابراین فشار خروج نقدینگی قابل توجهی از بانک برداشته می شود.

روش دیگر تامین مالی خارج از بانک (Bail-out) و با استفاده از منابع صندوق های مخصوص رژیم گزیر است. این صندوق ها یا ماهیت خصوصی دارند یا کارکردی مشابه با صندوق ضمانت سپرده ها.

خراصه ای از ارکان سه گانه برنامه گزیر در شکل نمایش داده شده است.

در راستای مباحث مربوط به تعریف شاخص های سلامت بانکی و دسته بندی بانک ها به سه گروه، قابل احیا و نیازمند گزیر، در این یادداشت به تبیین برنامه های نظارتی مورد نیاز بانک های این سه دسته پرداخته شد. (نمودار ۲) در گام بعدی می بایست انواع ناترازی بانک ها و حجم مربوط به هر کدام محاسبه گردد. بعد از آن می توان برنامه های تخصصی گزیر بانک های ناسالم در کشور، ابزار گزیر شخصی سازی شده برای هر بانک (Tailor Made) و نحوه تامین منابع لازم برای گزیر هر کدام اظهار نظر کرد تا با کمترین هزینه جانبی و تحمیل ریسک به ثبات شبکه مالی و بانکی، بانک ناسالم و تبعات فعالیت آن را از شبکه مالی گزیر، دیگر هزینه های بقای آن از هزینه های حل و فصل آن

اصلاح نظام بانکی از طریق برنامه گزیر و احیا

در سایه شایعات انحلال یکی از بانک های ناتراز کشور

نمودار ۱

برنامه گزیر (Resolution) و برنامه احیاء (Recovery)

از مجموعه یادداشت های اصلاح نظام بانکی

۱	۲	۳
بانک سالم	بانک دچار ناترازی مالی	بانک در شرف/در حال ورشکستگی
برنامه اقتصادی	احیاء	گزیر

نمودار ۲

برنامه گزیر (Resolution) و برنامه احیاء (Recovery)

از مجموعه یادداشت های اصلاح نظام بانکی

گزیر	بانک در حال ورشکستگی	احیاء	بانک دچار ناترازی مالی
مواجهه شده با بحران (ورشکسته شده)	وضعیت بانک	در حال مواجهه با بحران (همراه با ریسک ورشکستگی)	نهاد ناظر (بانک مرکزی) و هیات مدیره بانک
کل بانک درگیر خواهد شد	مسئول اجرا	هیات مدیره و ذی نفعان خود بانک	مقیاس
یا واحد حقوقی بانک، وصول مطالبات غیر جاری را با رویه جایگزین پیگیری کرده یا فرآیند تملیک وثایق فعال می شود. بدین منظور بانک علاوه بر شناسایی ماشه های احیا، باید آزمون های تنش (Stress Test) را تحت سناریوهای بحران متفاوت از قبل اجرا کرده و وسط اقدامات متناظر را بر اساس میزان بحران شکل گرفته تبیین و انتخاب کند. برای مثال خروج سپرده در سطح پنج درصد یا ۲۰ درصد، اقدام احیاء متفاوتی را می طلبد.	هدف و تمرکز بر این موارد است: <ul style="list-style-type: none">متوقف کردن کم دردمر بانک ورشکستهحذف سایر سرایت به سایر بانک هاکاهش نیاز به حمایت دولت/حاکمیت	برنامه احیاء شامل زنجیره اقدامات از پیش تعریف شده است که در مواجهه با شوک های مالی منفی بکار گرفته می شود. این برنامه با چارچوب حاکمیت شرکتی بانک باید یکپارچه سازی شده باشد.	هدف و تمرکز بر این موارد است: <ul style="list-style-type: none">برنامه ریزی برای شرایط احیاء و گزیر
در حالت بعدی که بانک نیازمند برنامه گزیر است، مساله نحوه مواجهه با بحران نیست، بلکه بانک اساساً در برابر بحران شکل گرفته شکست خورده است و نه تنها هیات مدیره بانک، که نهاد ناظر (بانک مرکزی) موظف است فوراً اقدام لازم برای حل و فصل بانک را پیش از آن که بحران به سایر بانک ها منتقل شود و به سیستم مالی ضربه بزند، اجرا کند. برخلاف برنامه احیاء، در اینجا کل ساختار بانک و بعضاً شرکت های تابعه آن نیز درگیر بحران شده اند. بنابراین این برنامه توسط نهاد ناظر اجرا می شود و یکی از اهداف آن حفظ امنیت کارکردهای با اهمیت سیستمی بانک شامل سپرده ها، نظامات پرداخت و... است. برخی از اقدامات در ذیل این برنامه،	کسب و کار بانک قابلیت بقا و زیست خود را از دست داده همانطور که اشاره شد، بانک که نیازمند برنامه احیاء است، معمولاً با یک بحران مالی یا اقتصادی روبرو شده است. بنابراین هیات مدیره بانک و سایر ذی نفعان آن باید فوراً برای اجرای برنامه احیاء دست به کار شوند. بحران مفروض، معمولاً فراتر از عملیات اصلی بانک یا برخی از فعالیت های کلیدی بانک نیست. هدف معمولاً بهبود وضعیت بانک توسط مدیریت خود بوده و در این راستا مدیریت باید پیش تر، ماشه های (Trigger) تشخیص بحران را شناسایی و اقدامات متناظر با فعال شدن هر یک از ماشه ها را از پیش بررسی، آماده سازی و انتخاب کرده باشد. به عبارت دیگر، بانک باید قبل از ایجاد بحران یا شوک اقتصادی، شاخص هایی را تعریف کرده باشد تا در صورتی که آن شاخص ها به حدود بحرانی رسید، بلافاصله اقدام احتیاطی لازم متناسب با وضعیت آن شاخص شروع گردد. برای مثال اگر نسبت NPL مشتریان کلان بانک در دوره مشخصی، از حدود مشخصی فراتر رود، تسهیلات دهی به این طبقه محدود شده یا واحد حقوقی بانک، وصول مطالبات غیر جاری را با رویه جایگزین پیگیری کرده یا فرآیند تملیک وثایق فعال می شود. بدین منظور بانک علاوه بر شناسایی ماشه های احیا، باید آزمون های تنش (Stress Test) را تحت سناریوهای بحران متفاوت از قبل اجرا کرده و وسط اقدامات متناظر را بر اساس میزان بحران شکل گرفته تبیین و انتخاب کند. برای مثال خروج سپرده در سطح پنج درصد یا ۲۰ درصد، اقدام احیاء متفاوتی را می طلبد.	برنامه احیاء شامل زنجیره اقدامات از پیش تعریف شده است که در مواجهه با شوک های مالی منفی بکار گرفته می شود. این برنامه با چارچوب حاکمیت شرکتی بانک باید یکپارچه سازی شده باشد.	هدف و تمرکز بر این موارد است: <ul style="list-style-type: none">برنامه ریزی برای شرایط احیاء و گزیر
در حالت بعدی که بانک نیازمند برنامه گزیر است، مساله نحوه مواجهه با بحران نیست، بلکه بانک اساساً در برابر بحران شکل گرفته شکست خورده است و نه تنها هیات مدیره بانک، که نهاد ناظر (بانک مرکزی) موظف است فوراً اقدام لازم برای حل و فصل بانک را پیش از آن که بحران به سایر بانک ها منتقل شود و به سیستم مالی ضربه بزند، اجرا کند. برخلاف برنامه احیاء، در اینجا کل ساختار بانک و بعضاً شرکت های تابعه آن نیز درگیر بحران شده اند. بنابراین این برنامه توسط نهاد ناظر اجرا می شود و یکی از اهداف آن حفظ امنیت کارکردهای با اهمیت سیستمی بانک شامل سپرده ها، نظامات پرداخت و... است. برخی از اقدامات در ذیل این برنامه،	کسب و کار بانک قابلیت بقا و زیست خود را از دست داده همانطور که اشاره شد، بانک که نیازمند برنامه احیاء است، معمولاً با یک بحران مالی یا اقتصادی روبرو شده است. بنابراین هیات مدیره بانک و سایر ذی نفعان آن باید فوراً برای اجرای برنامه احیاء دست به کار شوند. بحران مفروض، معمولاً فراتر از عملیات اصلی بانک یا برخی از فعالیت های کلیدی بانک نیست. هدف معمولاً بهبود وضعیت بانک توسط مدیریت خود بوده و در این راستا مدیریت باید پیش تر، ماشه های (Trigger) تشخیص بحران را شناسایی و اقدامات متناظر با فعال شدن هر یک از ماشه ها را از پیش بررسی، آماده سازی و انتخاب کرده باشد. به عبارت دیگر، بانک باید قبل از ایجاد بحران یا شوک اقتصادی، شاخص هایی را تعریف کرده باشد تا در صورتی که آن شاخص ها به حدود بحرانی رسید، بلافاصله اقدام احتیاطی لازم متناسب با وضعیت آن شاخص شروع گردد. برای مثال اگر نسبت NPL مشتریان کلان بانک در دوره مشخصی، از حدود مشخصی فراتر رود، تسهیلات دهی به این طبقه محدود شده یا واحد حقوقی بانک، وصول مطالبات غیر جاری را با رویه جایگزین پیگیری کرده یا فرآیند تملیک وثایق فعال می شود. بدین منظور بانک علاوه بر شناسایی ماشه های احیا، باید آزمون های تنش (Stress Test) را تحت سناریوهای بحران متفاوت از قبل اجرا کرده و وسط اقدامات متناظر را بر اساس میزان بحران شکل گرفته تبیین و انتخاب کند. برای مثال خروج سپرده در سطح پنج درصد یا ۲۰ درصد، اقدام احیاء متفاوتی را می طلبد.	برنامه احیاء شامل زنجیره اقدامات از پیش تعریف شده است که در مواجهه با شوک های مالی منفی بکار گرفته می شود. این برنامه با چارچوب حاکمیت شرکتی بانک باید یکپارچه سازی شده باشد.	هدف و تمرکز بر این موارد است: <ul style="list-style-type: none">برنامه ریزی برای شرایط احیاء و گزیر

(نمودار ۱) به طور خلاصه، اگر برنامه گزیر را به یک سفر زمینی تشبیه کنیم، انتخاب مسیر صحیح و نقشه یابی جهت رسیدن به مقصد، در واقع همان استراتژی گزیر محسوب می شود. انتخاب وسیله نقلیه متناسب با شرایط جاده، در واقع همان ابزارهای گزیر هستند و سوخت گیری مناسب و به موقع نیز همان تامین منابع مالی گزیر خواهد بود. برای اجرای صحیح این برنامه، لازم است تا هر سه رکن همزمان و همگام با یکدیگر به نحو مطلوب عمل کنند.

شامل فروش بخشی از دارایی های بانک، ایجاد بانک انتقالی (Bridge Bank) و حتی انحلال کنترل شده بانک است. سه رکن اساسی برنامه گزیر عبارتند از: استراتژی گزیر، ابزارهای گزیر و تامین مالی گزیر. در نمایه، برخی از ویژگی های برنامه احیاء و برنامه گزیر مقایسه شده است. در ادامه به بررسی سه رکن اساسی برنامه گزیر پرداخته می شود.

بعداز تاکید رئیس کل بانک مرکزی در ابتدای سال ۱۴۰۲، بر اجرای

قاعده و فرآیند گزیر برای بانک های ناتراز و فرصت شش ماهه به

ایشان برای انجام اصلاحات ساختاری، در لایحه برنامه هفتم توسعه نیز ارزیابی دقیق کیفیت دارایی بانک ها تا پایان سال دوم برنامه برعهده بانک مرکزی قرار داده شد تا بدین وسیله بانک ها در سه

طبقه سالم، قابل احیا و غیر قابل احیا قرار گرفته و برنامه های نظارتی و اصلاحی لازم برای آنها توسط بانک مرکزی تدوین و اجرا شود. در

روزهای گذشته (اواخر مردادماه سال ۱۴۰۲) با نزدیک شدن به مهلت شش ماهه رئیس کل، شایعاتی در خصوص انحلال یکی از

بانک های ناتراز کشور منتشر شده که موجب نگرانی سپرده گذاران آن بانک شده است. به نظر می رسد برای انجام اقدامات منسجم تر در این مسیر همگام با اعتماد سپرده گذاران، نیاز به شناخت صحیح

برنامه های اصلاحی و نظارتی نهاد های ناظر در مورد بانک های ناسالم و همین طور انتخاب راهبردهای کم هزینه این برنامه متناسب

با شرایط اقتصاد کشور، بیش از پیش احساس می شود. در این یادداشت، برنامه های نظارتی متناسب با هر کدام از سه طبقه

بانک های سالم، قابل احیا و غیر قابل احیا (نیازمند گزیر) معرفی و در پایان، برنامه نظارتی در خصوص بانک های غیر قابل احیا با جزئیات

بیشتری تشریح شده است. بر اساس مدل ها و مطالعات بین المللی انجام شده، همه بانک ها

باید برای استمرار فعالیت خود و نحوه مواجهه با شوک ها با بحران ها، یک برنامه احتیاطی داشته باشند. در واقع یک بانک

سالم با توجه به ماهیت اهرمی خود نباید منتظر بروز شوک های مالی و اقتصادی بماند تا بعد از رخداد آن، به فکر چاره اندیشی برای

آن شرایط بماند. بانک ها باید شرایط اضطراری را از طریق تحلیل سناریو، شبیه سازی کرده و برای پاسخ به هر کدام، راهکارهای از

پیش تعریف شده ای را در نظر بگیرند. این برنامه احتیاطی که با هدف بهبود استمرار فعالیت یک بانک سالم تهیه می شود، برنامه

اقتضائی (Contingency Plan) نامیده می شود. در خصوص بانک هایی که در طبقه سالم قرار نمی گیرند، دو نوع

رویکرد وجود دارد. برخی از بانک ها دچار ناترازی و درمناقصی مالی (Financial Distress) هستند و برخی دیگر تقریباً در حال یا در

شرف ورشکستگی قرار دارند. به عبارت دیگر، بانک های ناسالم به دودسته قابل احیا و غیر قابل احیا طبقه بندی می شوند. در خصوص

بانک های قابل احیا، برنامه نظارتی که باید در دستور کار برای تدوین و اجرا قرار گیرد، برنامه احیا (Recovery Plan) است. هدف و تمرکز اساسی این برنامه بر معادل سازی مجدد شرایط مالی بانک است. برنامه احیا شامل زنجیره اقدامات از پیش تعریف شده ای است که

در مواجهه با شوک های مالی منفی به کار گرفته می شود. این